

Warszawa, dnia 27 grudnia 2021 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu **31. 12. 2021**

L.dz. 05/1028/21

**Szanowny Pan
Christian Młynarek
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

W odpowiedzi na pismo z dnia 24 listopada 2021 r. (SPS-WP.020.364.5.2021), z prośbą o przekazanie uwag do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o notariacie oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, Krajowa Rada Notarialna przedstawia poniżej uwagi do wskazanego projektu.

I. Zauważyć należy, iż w polskim systemie prawnym nie istnieje normatywne odzwierciedlenie pojęcia „spółka w zbyciu”. Regulacja Kodeksu spółek handlowych, ani żadne inne przepisy rangi ustawowej nie posługują się takim pojęciem. Użycie sformułowania „spółka w zbyciu” zakłada trwanie bliżej nieokreślonego normatywnie procesu zbywania spółki, podczas gdy jak wynika z uzasadnienia projektu, ów proces miałby sprowadzać się do okresu pomiędzy zbyciem udziałów, akcji lub ogółu praw i obowiązków w spółce a ujawnieniem powyższych okoliczności w Krajowym Rejestrze Sądowym.

II. Natomiast w odniesieniu do pojęcia zbycia udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub ogółu praw i obowiązków w spółkach osobowych ustawodawca przewidział formę poświadczenia własnoręczności podpisu dokonywaną w trybie art. 96 pkt 1 ustawy prawo o notariacie.

W doktrynie słusznie podnosi się, iż poświadczenie własnoręczności podpisu nie nadaje dokumentowi prywatnemu charakteru dokumentu urzędowego, co jednocześnie oznacza, że także poświadczany podpis nie nabiera takiego charakteru (trafnie, opierając się na językowej wykładni art. 2 § 2 PrNot – A.J. Szereda, Glosa do uchw. SN z 8.11.2019 r., III CZP 26/19, Rej. 2020, Nr 10, s. 89, uaktualniając swój pogląd – por. A.J. Szereda, Czynności notarialne, s. 443. Por. również orzeczenia odmiennie traktujące w zakresie objęcia podpisu charakterem urzędowym – SN w uchw. z 19.11.2010 r., III CZP 82/10, OSNC 2011, Nr 6, poz. 62 i z 8.11.2019 r., III CZP 26/19, Legalis), lecz charakter dokumentu urzędowego posiada wyłącznie klauzula poświadczeniowa [Z. Bystrzycka, Poświadczenia w praktyce notarialnej, s. 63; A. Oleszko, Prawo o notariacie, cz. 2, t. 2, s. 555; A.J. Szereda, Glosa do uchw. SN z

8.11.2019 r., III CZP 26/19, s. 89; M. Grochowski, w: K. Osajda (red.), Prawo o notariacie, komentarz do art. 96].

Nadto podnosi się, iż klauzula poświadczeniowa ma charakter dokumentu urzędowego określonego w art. 244 KPC, korzystającego z domniemania prawdziwości dokumentu urzędowego i zgodności z prawdą, tego co zostało w nim urzędowo zaświadczone [art. 252 KPC; por. M. Sieńko, w: M. Manowska (red.), Kodeks postępowania cywilnego, komentarz do art. 252, Nb 1] oraz potwierdza, iż w określonej dacie dany dokument istniał (data pewna).

W kontekście historycznym podnieść należy, iż ratio legis zastrzeżenia formy pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi polega na chęci zapobieżenia przez ustawodawcę antydatowaniu oraz postdatowaniu umów zbycia udziałów, w tym m.in. ze względów podatkowych.

Przytoczyć także należy Uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2010 r. sygn. III CZP 82/10, zgodnie z którą przy dokonywaniu czynności poświadczania własnoręczności podpisu na dokumencie notariusz nie ma obowiązku badania zgodności z prawem treści tego dokumentu. Z uzasadnienia przytoczonej uchwały SN (sygn.. akt III CZP 82/10) wynika, iż notariusz ma obowiązek poświadczyc własnoręczność podpisu nie badając zgodności z prawem treści dokumentu, nawet gdy dotyczy to badania dokumentu sporządzonego w języku obcym, którego notariusz nie zna.

Tym samym poświadczając własnoręczność podpisu w zakresie umów zbycia udziałów lub ogółu praw i obowiązków w spółkach prawa handlowego, notariusz dokonuje powyższych czynności na dokumencie prywatnym, sporządzonym przez współników lub strony umowy, przy czym notariusz nie ma możliwości ani obowiązku zająć stanowiska co do skuteczności tej czynności.

III. Analiza proponowanych w projekcie regulacji kodeksu spółek handlowych wskazuje ponadto, iż ustawa w zakresie skuteczności umów zbycia udziałów, akcji oraz ogółu praw i obowiązków w spółkach prawa handlowego, nakłada określone obowiązki przede wszystkim na współników oraz zarząd spółki. Zaliczyć do nich należy uzyskanie zgody organów spółki na zwanie umowy zbycia udziałów, zawiadomienie spółki o zbyciu udziałów, zmianę wpisu w księdze udziałów oraz złożenie przez zarząd spółki wniosku do KRS o wpis zmian, złożenie przez nabywcę deklaracji PCC-3 oraz uiszczenie podatku od czynności cywilnoprawnych. Na żadnym etapie nakreślonej powyżej procedury notariusz nie uczestniczy i nie ma żadnego wpływu na realizację powyższych obowiązków.

IV. Projekt ustawy nie uwzględnia także wejścia w życie nowelizacji ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 112 ze zm.), która od 1 lipca 2021 roku wprowadziła w postępowaniu rejestrowym pełną informatyzację składanych wniosków i innych dokumentów do akt rejestrowych. Utworzony przez Ministerstwo Sprawiedliwości Portal Rejestrów Sądowych oraz utworzone przez Krajową Radę Notarialną Centralne

Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych (CREWAN) niewątpliwie przyczynią się do przyspieszenia postępowań rejestrowych prowadzonych przed KRS.

Z poważaniem!

**Prezes
Krajowej Rady Notarialnej**

Lech Borzemski